

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสอดคล้อง ผลการดำเนินงานตามนโยบาย และศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนระดับถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาค และความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษา แก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน ในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. วิธีการคัดเลือกข้อมูล
2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
3. วิธีการนำเสนอข้อมูล
4. การเขียนรายงาน

1. วิธีการคัดเลือกข้อมูลและเอกสาร

1.1 ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ได้ในการวิเคราะห์นโยบายมี 3 อย่างคือ

- 1) ข้อเท็จจริง(Facts)
- 2) ค่านิยมของสังคม(Social Values)
- 3) การปฏิบัติ(Actions)

1.2 วิธีการคัดเลือกเอกสาร ที่เชื่อถือได้ส่วนใหญ่เป็นของรัฐบาล หรือเอกสารที่มีการตีพิมพ์ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้า มีวิธีการคัดเลือกข้อมูลดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสารบทความทางวิชาการ วารสาร หนังสือ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตัวนโยบายการนำนโยบายไปใช้และปัญหาของนโยบายการให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปีฯ ตลอดจนข้อเสนอแนะ

1.2.2 ช่วงเวลาในการนำเสนอข้อมูลหรือ เอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายการให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาค

และความเป็นธรรมต้องอยู่ในช่วงระยะเวลาการจัดทำนโยบายคือปี 2551 และจนถึงการใช้นโยบายถึง 15 มีนาคม 2554 เท่านั้น

1.2.3 แหล่งที่มาเอกสารจากหน่วยราชการ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมต้องคัดเลือกแหล่งที่มาของหน่วยปฏิบัติก่อนและดูเอกสารที่ซ้ำๆกัน 3 แหล่ง (การวิเคราะห์สามเส้า หรือ การให้เหตุผลที่สอดคล้องกัน)

1.2.4 คัดเลือกตามความน่าเชื่อถือของผู้เขียนเอกสารที่จัดทำเป็นแบบitudิยภูมิ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้า มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตารางวิเคราะห์เนื้อหาแผนอุปมานโดยใช้ดังนี้

1. การคัดแยกข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดจากการศึกษาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ค่านิยม ของสังคมและความต้องการจำเป็นทางสังคม โดยแยกตามเนื้อหาของเอกสารช่วงเวลาในการจัดทำเอกสารและความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยระบุข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบและความสัมพันธ์ของส่วนประกอบของเนื้อหาเหล่านั้นมีขั้นตอนการคัดแยกดังนี้

1.1 การศึกษาแยกแยะรายละเอียดของเอกสารที่เป็นส่วนประกอบตามประเด็นที่ใช้ศึกษา

1.2 จัดหมวดหมู่ของตัวชี้วัดหรือส่วนประกอบของแต่ละประเด็นที่ใช้ศึกษาและเรียงลำดับเนื้อหาและช่วงเวลาตามลำดับ

1.3 ศึกษาถึงความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดหรือส่วนประกอบเหล่านั้นตามเนื้อหาและเหตุผล

1.4 จัดเรียงเอกสารตามสาระสำคัญที่เป็นข้อค้นตามเนื้อหาและช่วงเวลาของประเด็นที่ใช้ศึกษา

2. หลักและวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาหรือจัดทำตารางการวิเคราะห์เนื้อหา

- 2.1 กำหนดประเด็นหรือเรื่องที่ต้องวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2.2 จัดประเด็น / เนื้อหาที่ต้องการวิเคราะห์ลงในตารางการวิเคราะห์ที่ระบุเนื้อหาสาระ แหล่งข้อมูล ช่วงเวลา
- 2.3 สรุปประเด็นโดยระบุดัชนีตัวชี้วัด
- 2.4 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารโดยคัดเลือกเอกสารหรือตัวแปรในแต่ละประเด็นนำมาใช้ในการวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยเน้นเอกสารจากหน่วยงานราชการหรือหน่วยปฏิบัติโดยรวม
- 2.5 แจกแจง หัวเรื่อง ที่ต้องนำมาวิเคราะห์ในแต่ละดัชนี / ประเด็นที่ศึกษา
- 2.6 แยกแยะข้อมูลที่ได้รวบรวมมา ตามหัวเรื่องที่กำหนดไว้แล้วเรียงลำดับช่วงเวลาของเอกสารที่ทำการศึกษา
- 2.7 วิเคราะห์ข้อมูลโดยดูความสอดคล้องและความแตกต่างของเนื้อหา พร้อมเหตุผลประกอบ
- 2.8 หากต้องการให้ชัดเจนขึ้นอาจทำเป็นตาราง การวิเคราะห์เนื้อหา โดยดูความสอดคล้อง
- 2.9 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยเรียงลำดับตามหัวข้อที่กำหนดและการใช้เหตุผลแบบอุปนัย(Induction)

3. การตรวจสอบเที่ยงตรงของข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพที่นิยมใช้วิธีการที่เรียกว่าสามเส้า โดยพิจารณาแหล่งที่มาของเอกสารได้แก่ช่วงเวลา สถานที่ และบุคคลหรือที่แตกต่าง คือถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ และถ้าบุคคลให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

4. วิธีการนำเสนอข้อมูล

1. การกำหนดกรอบข้อมูลให้สอดคล้องตรงประเด็นกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัยพร้อมเขียนองค์ประกอบตามการวิเคราะห์นโยบาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลตามตารางวิเคราะห์เนื้อหา โดยการใช้เหตุผลจากข้อเท็จจริงค่านิยมของสังคมและการปฏิบัติที่ผู้วิจัยทำการค้นคว้าเห็นตรงไปตรงมาและอ้างอิงคำพูดหรือประโยคที่ผู้เขียนนำเสนอ
3. สรุปผลการศึกษาและนำเสนอข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด

การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิ

ในขั้นสุดท้ายของการวิจัยคือการเขียนรายงาน เพื่อนำเสนอผลงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและวิจัย ว่าค้นพบความจริงหรือไม่หรือได้ความรู้อะไรใหม่ ๆ บ้าง การเขียนรายงานต้องเตรียมเนื้อหาให้มีสาระครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ต้องวางเค้าโครงของรายงานก่อน แล้วจึงลงมือเขียนและต้องให้สอดคล้องกับประเภทของผู้อ่าน มีความถูกต้อง รัดกุม ชัดเจน มีความกลมกลืน ต่อเนื่อง เชื่อมโยง โดยหลักเหตุผล เน้นประเด็นสำคัญ และภาษาที่ใช้ต้องเป็นวิชาการหรือเป็นแบบทางการไม่ใช่ภาษาพูด หากมีข้อความใดน่าสนใจมีความหมายที่เป็นภาษาพูดให้ใช้เครื่องหมายคำพูดโดยจะเขียนรายงานอย่างใช้เหตุผลแบบอุปนัย (Induction)